

'Vervul het hart dat U verbeidt'

Brief van de Nederlandse Bisschoppen bij gelegenheid van Pinksteren 2020

Mogen wij u een vraag stellen? Hoe denkt u dat u zich zult voelen als u een dezer dagen weer naar de kerk kunt gaan? Misschien voelt u zich opgelucht en blij, maar misschien ook wat ongemakkelijk, omdat het sinds half maart niet meer kon? Waarschijnlijk mist u een aantal bekenden? En misschien is het moment van het ontvangen van de H. Communie wel emotioneel, omdat u zich realiseert dat het iets bijzonders is om weer voor Gods aanschijn te staan. Want thuis verbonden zijn met God is toch anders dan in het kerkgebouw.

Terugblik

In de afgelopen maanden zijn veel mensen door leed getroffen: ziekte, dood, eenzaamheid, verlies van werk of onderbreking van de studie. Vanaf eind februari waren er vanwege het uitbreken van het coronavirus beperkende maatregelen die half maart werden aangescherpt: geen kerkgang, geen sacramenten, online vieringen en beperkt pastoraal bezoek. We leefden op afstand van elkaar. Ouderen, zieken en stervenden, maar soms ook kinderen en jongeren, moesten fysieke contacten met familie en vrienden vermijden. Het was een schok te moeten ervaren dat er geen publieke vieringen meer plaats konden vinden. Nog opmerkelijker was het dat dit drie maanden heeft geduurd. Een novum in de geschiedenis.

De periode die nu min of meer achter ons ligt, is een periode van loutering geweest. De vastentijd werd als het ware verlengd in de paastijd. Langzaam komen er versoepelingen die, als alles goed gaat en er geen nieuwe golf van virusbesmettingen komt, het leven weer normaler maken. We zullen moeten blijven opletten, ook op elkaar. We gaan weer samen vieren, maar voorlopig met beperkingen. En dat zal ons een ongemakkelijk gevoel geven, want een viering met alleen mensen die gereserveerd hebben, is eigenlijk niet wat we willen.

Pinksteren

*Kom, Schepper Geest, daal tot ons neer,
houd Gij bij ons uw intocht, Heer;
vervul het hart dat U verbeidt
met hemelse barmhartigheid.*

Met Pinksteren zingen we het *Veni, Creator Spiritus* Kom, Schepper Geest. In deze hymne bidden we om de komst van de Heilige Geest en om de geestelijke gaven die we nodig hebben om als christen te kunnen leven. Wij willen graag de Heilige Geest ontvangen, zodat Jezus' gezindheid ook de onze wordt. En we bidden dat Hij ons hart vervult, en dat Hij bij ons zijn intrek neemt. Mogen we opnieuw beseffen dat God dicht bij ons is, wanneer we de laatste maanden te veel met afstanden moesten leven.

“Geef dat ons zwakke lichaam leeft vanuit de kracht die Gij het geeft.” Degenen die door het coronavirus zijn getroffen en hersteld, kunnen nog een hele tijd last hebben van benauwdheid of vermoeidheid. Door revalidatie zullen zij aan hun herstel moeten werken. We bidden dat ze de kracht krijgen die hun lichaam nodig heeft.

“Geef dat ons hart van liefde brandt.” Het zou kunnen zijn dat er teleurstelling, opstandigheid of boosheid was in de richting van overheid en kerkelijke leiding vanwege de beperkende maatregelen die nodig geacht werden. Er klonken geluiden dat de kerken meer een beroep hadden moeten doen op hun vrijheid. Als bisschoppen hopen we dat er geen verbittering achter blijft, en dat het besef overheerst dat alle maatregelen nodig waren om het gevaarlijke virus te bestrijden en gezondheid en veiligheid te waarborgen. Het was niet zomaar een griepje. Laat de Geest ons hart weer zacht maken.

Het is mogelijk dat we hebben geworsteld met de vraag waarom ons dit alles is overkomen. Ons verstand kan verduisterd zijn. Journalisten stellen de vraag aan verschillende mensen hoe ze de pandemie ervaren: als een straf van God, als een beproeving, als een mogelijkheid voor bezinning en reflectie, of als een teken van de eindtijd. Een andere optie die journalisten voorleggen is natuurlijk: ‘Ik zie geen relatie tussen mijn geloof en het virus’. De vraag naar het ‘waarom’ blijft duister voor ons. We spreken de hoop uit dat we de wijsheid mogen ontvangen om met deze levensvragen om te gaan, en dat we door onze machteloosheid weer gaan beseffen dat ons leven in Gods hand is.

Gebed en sacrament

We kunnen ons de vraag stellen wat het gebed ons in de afgelopen maanden heeft gebracht. Is het ons gelukt om te blijven bidden? Hebben we mogelijkheden gevonden om het thuis vol te houden? Meer mensen dan ooit hebben via allerlei media vieringen gevolgd. Die hebben dus in een behoefte voorzien. Welke invloed zullen de ervaringen met virtuele vieringen hebben op het kerkbezoek in de komende tijd? Dat is een vraag die velen zich stellen.

Het was bijzonder pijnlijk om de sacramenten niet te kunnen ontvangen. Dit geldt voor de reguliere kerkgangers op zondag en door de week, maar zeker ook voor degenen die tijdens de paaswake zouden worden gedoopt of in de volledige eenheid van de katholieke kerk zouden worden opgenomen. Ook is het jammer dat de vieringen van de eerste H. Communie en het H. Vormsel geen doorgang kunnen vinden. We hopen het contact met deze kinderen en jonge mensen te kunnen vasthouden voor later en dat zij dat contact in de kracht van de Heilige Geest ook blijven zoeken.

Het vieren van de sacramenten is essentieel voor ons als gelovigen. We zijn namelijk fysieke mensen, en hebben naast een ziel en een geest ook een lichaam. In de sacramenten ontmoeten we de mensgeworden Zoon van God. “Gij schenkt uw gaven zevenvoud”, zingen we in het *Veni, Creator Spiritus*. Dat wijst op de zeven gaven van de Heilige Geest, maar het doet ons ook denken aan de zeven sacramenten. We mogen ons realiseren dat voor het waardig ontvangen een juiste geestelijke en morele gesteltenis nodig is. Sacramenten ontvangen we niet zomaar, dat is wel gebleken. Ze zijn een bijzonder “liefdevuur dat ons doordringt”.

Veel priesters hebben in de afgelopen maanden de eucharistie alleen gevierd of in kleine kring. Dat zal voor een aantal van hen een nieuwe ervaring zijn geweest. Elke eucharistieviering is een dankzegging aan God de Vader die zich door zijn Zoon naar ons toegekeerd heeft en die wij in de Heilige Geest aanbidden. Het is goed dat we deze aanbidding van God als geloofsgemeenschap hebben voortgezet en dat we die in de komende tijd weer samen gestalte kunnen geven.

*Doe ons de Vader en de Zoon
aanschouwen in de hoge troon,
o Geest, van beiden uitgegaan,
wij bidden U gelovig aan.*

Wij wensen u een inspirerend pinksterfeest toe en hopen dat de Geest u begeleidt uit deze verwarrende periode naar een nieuwe ervaring van vrede, naar de ervaring dat God ons zijn hand ten zegen houdt.

28 mei 2020

De R.-K. bisschoppen van Nederland